من احسن المجامیع یشتمل علی التاریخ والادب والنوادر والاشعار لم یجمع احد من المتاخرین
مثله وهو مشهور بایدی الناس کثیرا الوجود وهو من الکتب الممتعة ذکره العماد الاصبهانی
فی الخریدة فقال کان عارض العسکری المقترح فی خصاص صاحب دیوان الزمام المستنجدی
وهو کلف باقتناء المجد وابتنا المجد وفیه فضایل وینسل وله علی اهل الاسطر والکف
کاباسمائه المتذکرة وجمع فیه الغث والسمین والمعرفة والنکرة فهو وقف الامام المستنجد
علی حکایات ذکرها نقله من التواریخ فی الدولة عضاضة ویعتقد للتعرض بالقدح فیها
عواضة فاخذ من دست منصبه وحبس ولم یزل فی نصبه الی ان رمس وذلک فی اوایل
سنة ثمانین وستین وخمسمایة واسند فی لغته لغزا فی موجة الخیش

وموسلة معقودة دون قصدها ٭ مقیدة تجری هجیس طلیقها
تمر خفیفا لریح وهی معتمة ٭ وتشری وقد سدت علیها طریقها
لها من سلیمان المنی ورائة ٭ وقد عفرت نحو البسیط عرفها
اذا صدفت النوء الشمالی لمحلة ٭ وتمطر والجو اذا الدهر ریقها
تحیتها احدی الطبایع انها ٭ کمن لک کانت کل وجه صدیقها

واورد له ایضا

وحاشی معالیک ان تستزاد ٭ وحاشی افالک ان تقتضی
ولکنها استرتبا لحظ ظا ٭ وان امرتنی انتهانا لرضی

واورد له ایضا

یا خفیفا لراس والعقل معا ٭ وثقیل الروح ایضا والبدن
تدعی انک مثلی طیب ٭ طیب انت ولکن بلبن

قوله فی بعض التظرایحی فی جاریة حولا

جمدت الحی اذ بلیت بحبها ٭ علی حوذ یعنی عن النظر الشزر
ونظرت الیها والرقیب یحالنی ٭ نظرت الیه فاستراحت من الحذر

وهذا من المعانی النادرة العجیبة وکانت ولادة بن حمدون المذکور فی نجب سنة
خمس وتسعین واربعمایة وتوفی یوم الثلثاء حادی عشر ذی القعدة سنة اثنین وستین
وخمسمایة ودفن یوم الاربعاء فی مقابر قریش ببغداد وکان مرة فی الحبس واخرج الوزیر
محمد بن الحسن الملقب عون الدولة کان من الکمال وممن یعتقد فی اهل الخیر والصلاح
ویرغب فی صحبتهم ولد فی صفر سنة ثمانی وثمانین وادبعمایة وتوفی فی ذی الحجة سنة
خمس واربعین وخمسمایة ببغداد وکان خیرا بقوا علی التصرف والحساب وله تصنیف
فی معرفة الاعمال وغیر طویل وتوفی یوم السبت عاشر جمادی الاولی سنة ست واربعین
وخمسمایة رحمهم الله تعالی القاضی ابوبکر محمد بن عبد الرحمن المعروف بابن قریعة
البغدادی کان قاضی السندیه وغیرها من اعمال بغداد وکان ابو الشایب عبدة بن عبد الله
القاضی وکان من احدی عجایب الدنیا فی سرعة البدیهة بالجواب عن جمیع ما یسال عنه
بافصح لفظ واملح سجع وکان مختصا بحضرة الوزیر ابی محمد المهلبی المقدم ذکره ومنقطعا

الیه وله مسایل واجوبة مدونة فی کتاب مشهور بایدی الناس وکان فوق سماء ذلک العصر
وفضله وقد یرغبونه ویکتبون الیه المسایل الغریبة المشتبکة فیکتب الجواب من غیر توقف
ولا تلبث مطالما سأله وکان ابو یعلی المهلبی یعزی به جماعة یصیبهن له من المسایلة
المهمة علی معان شتی من النوادر الطریفة لیجیب عنها بتلک الاجوبة فمن ذلک ما کتب
الیه العباس بن العلی الکاتب ما یقول القاضی وفقه الله تعالی فی یهودی رشا
بنصرانیة فولدت ولدا جسمه للشعر ووجهه للبقر وقد تنازع فیهما ثلاثة فقال
فیهما فکتب جوابه هذا من عند الشهود علی الیهود بانهما اثنان بوا الجمل فی صدر وهو
حتی خرج من ابو رهو وادی ان بناطرا راس الیهودی راس الجمل ویصلب علی عین
النصرانیة الثانی مع الرجل فیسحبها علی الارض ویناوی علیهما ظلمات بعضها فوق
بعض والسلام ولما قدم الصاحب بن عباد المقدم ذکره الی جناح حضر مجلس الوزیر
محمد المهلبی المقدم ذکره ایضا وکان فی المجلس القاضی ابوبکر المذکور فرای من ظرفه و
سرعة اجوبته مع لطافتها ما عظم منه لتعجبه وکتب الصاحب الی الفضل بن العمید یا
یعقد فیه فی المجلس شیخ خفیف الروح یعرف بالقاضی بن قریعة جاراني فی مسایل
خفیفتها تمتنع من ذکرها الا انی استطرفت من کلامه وفن سأله رجل یتطایب بحضرة
الوزیر محمد المهلبی عن حد الغفلة فقال اشتمل علیه جوربانک وادیات دینه سلطانک
وباسطک دینه علمانک فقدره حد وداد بعة تلث وجهان بالنون بضم الجیم والراء و
تشدید الیاء الموحدة وبعدها الف ونون وهی الخرقة العریضة التی فوق الدبة وهی
التی تشد العفاص والجرمان لفظ فارسی معرب وجمیع مسایله علی هذا الاسلوب ولو لا خوف
الاطالة لذکرت جملة منها وقد سرد ابوبکر بن شرف الغنوی والی الشاعر المشهور فی
کلیه الذی سماه انکاد الافکار عدة مسایل وجوابا فمن هذه المسایل ونوفی القاضی
ابوبکر المذکور یوم السبت لعشر یقین من جمادی الاخرة سنة سبع وسبعین وثلثمایة ببغداد
وتم حسن وستین سنة رحمه الله تعالی وقریعة بضم القاف وفتح الراء وسکون
الیاء المثناة من تحتها وبعدها عین مهملة وهی لغة عامیة کذا حکاه السمعانی والسندیة
بکسر السین المهملة وسکون النون وکسر الدال المهملة وتشدید الیاء المثناة من تحتها و
بعدها هاء ساکنة وهی محرفة علی لغة عیسی بین بغداد والانبار وبینها سندی والی
یوصل الفرق بین هذه النسبة والنسبة الی بلاد السند المجاورة لبلاد الهند والله اعلم

ابو عبد الله محمد بن محرز الوهرانی المعتنی کن الدین وفضل عالم الدین احد الفضلاء الظرفاء
قدم من بلاده الی الدیار المصریة فی ایام السلطان صلاح الدین رحمه الله تعالی وفیه
الذی یتیه به صناعة الانشاء قال دخلت البلاد ورایت بها العماد الکاتب وعماد الدین
الاصبهانی الکاتبین وتلک الحلبة علم فی نفسه انه لیس من طبقتهم ولا یتفق سلعته
مع سلعتهم فعدل عن طریق الجد وسلک سبیل الهزل وعمل المنشآت والرسائل الضریبة
به والمنسوبة الیه وهی کثیرة الوجود بایدی الناس وفیه دلالة علی خفة روحه ورقة
حاشیته وکمال ظرفه ولو لم یکن له فیها الا المنام الکبیر الذی انشاه فانه اتی فیه بکل طرفة

ابو عبد الله
زکی الدین

القاضی ابو بکر
ابن قریعة

Copyright © University

Created with PDFsharp 1.2.1269-g (www.pdfsharp.com)